

ຂໍ້ແນະນຳ ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຢວກ

ເອກະສານ ປະກອບການຝຶກອົບຮົມ 12:

Laos Extension for Agriculture Project
P.O. Box 9159
Vientiane, Lao P.D.R.
Tel/fax: 021 732 162 Mobile: 020 5526277
Email: leap@laoex.org
Email: cetdu@laoex.org

CETDU
Central Extension
Training and
Development Unit

ປຶ້ມຄູ່ມືໃນການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແມ່ນຫົວຂໍ້ຕໍ່ເນື່ອງຊຶ່ງລວມມີ:

- ວິທີການສົ່ງເສີມ (ພາກ 1 ຫາ 19)
- ເຄື່ອງມື ສຳລັບວິທີການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້
- ປຶ້ມຄູ່ມື ກ່ຽວກັບເຕັກນິກ ກະສິກຳ ສ້າງສັດ ປູກຜັງຫລັກສູດ (ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ຂັ້ນເມືອງ ແລະພະນັກງານສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ)

ປຶ້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວແມ່ນເຈດຕະນາເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ງ່າຍຂຶ້ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ນຳສະເໜີຈຸດປະສົງຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນຂອງວິທີການສົ່ງເສີມກະສິກຳ. ປຶ້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກພັດທະນາໃນບາດກ້າວທຳອິດຂອງໂຄງການ Leap ໂດຍການ ຮ່ວມມືກັບພະນັກງານຄູ່ຝຶກຂອງກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ (ໂດຍແມ່ນ ພະນັກງານວິຊາການ CETDU) ຄວາມມຸ່ງຫມາຍແມ່ນເພື່ອພັດທະນາເປັນເຄື່ອງມືໃຫ້ພະນັກງານ ສົ່ງເສີມຂັ້ນເມືອງສາມາດຖ່າຍທອດໄປເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ.

Laos Extension for Agriculture Project
P.O. Box 9159
Vientiane, Lao P.D.R.
Tel/fax: 021 732 162 Mobile: 020 5526277
Email: leap@laoex.org
Email: cetdu@laoex.org

22. ເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງອາຫານຈາກສັດນ້ຳ
23. ຂໍ້ແນະນຳວິທີການລ້ຽງໄກ່ຜິ້ນບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນດີ
24. ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບກະເສດສຸມ
25. ເຕັກນິກການນຳໃຊ້ EM
26. ເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງອາຫານຈາກກ້ວຍ
27. ເຕັກນິກການຂະຫຍາຍຜົນໄມ້ໃຫ້ໝາກ
28. ເຕັກນິກການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມເພື່ອປັບປຸງດິນ
29. ເຕັກນິກການປູກຫວານຫາງແຂ້
30. ເຕັກນິກການປູກໝາກມັງກອນ
31. ເຕັກນິກການປູກສາລີ

ແຜ່ນພິບ

1. ເຕັກນິກການລ້ຽງໝູ
2. ພະຍາດກາຝາກຂອງໝູ
3. ເຕັກນິກການຕັດແຂ້ວໝູ
4. ການອະນຸບານໝູນ້ອຍເກີດໃໝ່
5. ເຕັກນິກການລ້ຽງໄກ່ຜິ້ນບ້ານ
6. ການປ້ອງກັນພະຍາດນິວຄາເຊິນໄກ່
7. ເຕັກນິກການຕຶກກ້ານາແຊງ
8. ເຕັກນິກການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ ແລະການນຳໃຊ້ໃນນາເຂົ້າ
9. ເຕັກນິກການຕຶກກ້າດາປ່ອກ
10. ເຕັກນິກການເຮັດນາຫວ່ານດິນຕີນ
11. ເຕັກນິກການໃຫ້ນ້ຳແກ່ເຂົ້າ
12. ຄວາມຕ້ອງການນ້ຳຂອງພືດ (ເຂດພາກໃຕ້, ກາງ ແລະເໜືອ)
13. ການລະບາດຂອງພະຍາດສັດຄ້ຽວເອື້ອງ

ປຶ້ມຄູ່ມືໃນແຕ່ລະເລື່ອງ

1. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດໃຫຍ່
2. ເຕັກນິກການປູກຜັກບູອກໂຄລີ
3. ເຕັກນິກການປູກຜັກກະລໍ່າປີ
4. ເຕັກນິກການປູກຜັກກະລໍ່າດອກ
5. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດຂາວ
6. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດນາ
7. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດຫົວ
8. ເຕັກນິກການປູກໝາກຖົ່ວ
9. ເຕັກນິກການປູກຜັກຫອມປ້ອມ
10. ເຕັກນິກການປູກໝາກແຕງກວາ
11. ເຕັກນິກການປູກຜັກທຽນ
12. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຢວກ
13. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດຂຽວກວາງຕຸ້ງ
14. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຂີ້ໜູ
15. ເຕັກນິກການປູກຜັກສະຫຼັດ
16. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຊີ້ຝາ
17. ເຕັກນິກການປູກຜັກບົວແບ່ງ
18. ເຕັກນິກການປູກໝາກຖົ່ວຍັດ
19. ເຕັກນິກການປູກຜັກບົວຫົວໃຫຍ່
20. ເຕັກນິກການປູກໝາກເລັ່ນ
21. ເຕັກນິກການປູກຖົ່ວຝັກຍາວ

ເອກະສານ 12 :

ແນະນຳເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຢວກ

ສາລະບານ

ໝາກເຜັດຢວກ (Green chili).....	2
ລັກສະນະທົ່ວໄປ	2
ພັນທີ່ໃຊ້ປູກ	3
ການກຽມດິນ.....	3
ການປູກ	4
ການປົວລະບັດຮັກສາ	5
ການເກັບກ່ຽວ	6

ການເກັບກ່ຽວ

ອາຍຸການເກັບກ່ຽວຂອງໝາກຜັດຢວກ ແຕ່ວັນງອກເຖິງວັນເກັບ
ກ່ຽວ 90 ຫາ 120 ມື້. ການເກັບຄວນເດັດເອົາເທື່ອລະໝາກໃຊ້ເລັບມີເດັດ
ເອົາຮອຍຕໍ່ການໝາກກັບກິ່ງ.

ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ພະແນກ ສົ່ງເສີມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໂຄງການ
ໜ່ວຍງານ ພັດທະນາຮູບແບບ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ, ເມສາ 2003

ການບົວລະບັດຮັດສາ

ການໃສ່ຝຸນ

ຝຸນທີ່ແນະນຳຄືຝຸນເຄມີ ສູດ 15_15_15 ຫຼື 14_14_21 ໃສ່ໃນຈຳນວນ 300 ຫາ 500 ກິໂລ/ຮຕ ຂຶ້ນກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ. ໂດຍແບ່ງໃສ່ 2 ເທື່ອ: ເທື່ອທີ 1: ໃສ່ປະລິມານເຄິ່ງນຶ່ງ ໃສ່ຮອງຟື້ນ ແລ້ວພວນປົກລົງດິນ. ເທື່ອທີ 2: ອີກເຄິ່ງນຶ່ງ ທີ່ຍັງເຫຼືອ ໃສ່ເມື່ອຕົ້ນໝາກເຜັດມີອາຍຸໄດ້ 30 ມື້ ຫຼັງຈາກຍ້າຍປູກ ໃສ່ແບບໂຮຍຂ້າງຕົ້ນແລ້ວພວນດິນປົກ.

ການໃຫ້ນ້ຳ

ຄວນໃຫ້ທຸກໆວັນຫຼັງຈາກປູກຈົນເຖິງເບ້ຍຕັ້ງຕົວໄດ້ປະມານ 5 ຫາ 6 ອາທິດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນແລ້ວຈຶ່ງລຸດຜ່ອນປະລິມານນ້ຳລົງ ຊຶ່ງອາດຈະໃຫ້ນ້ຳ 3 ມື້/ເທື່ອກໍໄດ້ ຕ້ອງລຸດສະພາບຄວາມ ຊຸ່ມຊື່ນຂອງດິນອີກດ້ວຍ. ຢ່າໃຫ້ນ້ຳປຽກ ຫຼືແຫ້ງເກີນໄປເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນໝາກເຜັດຢຸດສະງັກການຈະເລີນເຕີບໂຕ.

ການພວນດິນ ແລະ ກຳຈັດຫຍ້າ

ການພວນດິນແລະກຳຈັດຫຍ້າໃນໄລຍະທຳອິດ ຫຼັງຈາກເບ້ຍຕັ້ງຕົວໄດ້ເພາະຈະຊ່ວຍໃຫ້ດິນມີການລະບາຍນ້ຳ ແລະອາກາດດີຂຶ້ນຊ່ວຍບໍ່ໃຫ້ມີຫຍ້າຍາດແຍ່ງນ້ຳ ແລະອາຫານຈາກພືດ. ແຕ່ການປະຕິບັດຕ່າງໆ ຕ້ອງລະມັດລະວັງ ຢ່າໃຫ້ກະທົບກະເທືອນເຖິງຮາກ ແລະຕົ້ນໝາກເຜັດ.

ຂໍ້ແນະນຳ ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຢວກ

ໝາກເຜັດຢວກ (Green chili)

ໝາກເຜັດຢວກ ເປັນພືດທີ່ໃຊ້ບໍລິໂພກພາກສ່ວນໝາກ ໃຊ້ປະກອບໃນການປຸງແຕ່ງອາຫານ ໄດ້ຫຼາຍສະນິດ. ມີຖິ່ນກຳເນີດໃນອາເມລິກາໃຕ້, ເມັກຊິໂກ ແລະ ສຳຫຼັບປະເທດ ເອີກາປູກມາດົນ ແລ້ວ.

ລັກສະນະທົ່ວໄປ

ໝາກເຜັກຍວກ ເປັນພືດຢູ່ໃນຕະກູນ Solanaceae ຊື່ວິທະຍາສາດວ່າ Capsicum annuum L. var. longum ເປັນພືດລື້ນລູກ, ມີອາຍຸສັ້ນ, ຊົງຝຸມນ້ອຍ, ໝາກມີສີເຫຼືອງແກນຂຽວ, ມີລັກສະນະເປັນຊົງໄຂ່ ຫຼືຂ້ອນຂ້າງຍາວ, ປາຍໝາກນ້ອຍລົງ ແລະຈະປ່ຽນເປັນ ສີແດງແກນສົ້ມເມື່ອແກ່ມີກິ່ນຂົວ ແລະລົດຊາດເຜັດບໍ່ຫຼາຍປານໃດ. ໝາກເຜັດຍວກສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ໃນດິນເກືອບທຸກສະນິດ, ແຕ່ມັກດິນລ້ວນປົນຊາຍມີອິນຊີວັດ

ຫຼາຍ ດິນສາມາດລະບາຍນ້ຳດີ ບໍ່ຊຸ່ມ ຫຼື ປຽກຈົນເກີນໄປ ມີປະຕິກິລິຍາ ຂອງດິນ(pH) 6.0 ຫາ 6.8. ດິນທີ່ປູກຕອ້ງບໍ່ປຽກ ຫຼື ແຫ້ງເກີນໄປ. ແຕ່ໝາກ ເຜັດຢວກ ສາມາດປູກໄດ້ຕະຫຼອດປີ.

ພັນທີ່ໃຊ້ປູກ

ພັນທີ່ໃຊ້ປູກ ສ່ວນຫຼາຍເປັນພັນພື້ນເມືອງທີ່ປູກມາດົນແລ້ວ.

ການຕຽມດິນ

ການຕຽມໝານກ້າ

ເຮັດເປັນໝານຂຸດດິນໃຫ້ເລິກ 15 ຫາ 20 ຊຕມ. ຕາກດິນໃຫ້ແຫ້ງ 5 ຫາ 7 ມື້ ຫວ່ານຝຸນຄອກ ຫຼື ຝຸນບົ່ມໃຫ້ຫຼາຍປະສົມກັບດິນໃຫ້ທົ່ວພື້ນດິນ ໃຫ້ລະອຽດ.

ການຕຽມໝານປູກ

ຊຸດໂຖດິນໃຫ້ເລິກປະມານ 25 ຫາ 30 ຊຕມ. ຕາກດິນໄວ້ 7 ຫາ 10 ວັນ, ໃສ່ຝຸນຄອກ ຫຼືຝຸນບົ່ມທີ່ລະລາຍຕົວດີແລ້ວ ໃນຈຳນວນ 12 ຫາ 13 ໂຕນ/ຮຕ, ຖ້າດິນ ມີຄວາມເປັນກົດສູງ ຄວນໃຊ້ປູນຂາວຊ່ວຍ ໃນຈຳນວນ 1200 ຫາ 1300 ກິໂລ/ຮຕ ເພື່ອຊ່ວຍລຸດຜ່ອນຄວາມເປັນກົດຂອງດິນ. ຈາກນັ້ນ ກໍປະສົມກັບດິນ ແລະ ຍ່ອງດິນໃຫ້ມີ ຂະໜາດນ້ອຍຫຼັງຈາກໃສ່ ປູນຂາວແລ້ວ 15 ຫາ 20 ມື້ ຈຶ່ງປູກເບ້ຍໝາກເຜັດໄດ້.

ການກ້າເບ້ຍ

ຫຼັງຈາກຕຽມໝານກ້າ ແລ້ວໃຫ້ຫວ່ານເນັດພັນໃຫ້ກະຈາຍທົ່ວ ໝານ ຫຼືເຮັດເປັນ ແຖວຫ່າງກັນ 15 ຊຕມ. ເຮັດຮ່ອງເລິກປະມານ 1 ຊຕມ. ແລ້ວໂຮຍເນັດພັນລົງໃນຮ່ອງປົກດ້ວຍຝຸນຄອກ, ຝຸນບົ່ມ ຫຼືດິນລະອຽດກໍ ໄດ້ໃຫ້ໝາປະມານ 0.5 ຫາ 1.0 ຊຕມ. ຫົດນ້ຳໃຫ້ຊຸ່ມ ແລ້ວປົກດ້ວຍເຝືອງ ຫຼືຫຍ້າແຫ້ງບາງໆ. ຫຼັງຈາກເບ້ຍງອກໄດ້ 15 ຫາ 20 ມື້ ໃຫ້ຖອນແຍກຕົ້ນ ທີ່ບໍ່ສົມບູນ ຫຼືອ່ອນແອອອກພ້ອມກັນນັ້ນພະຍາຍາມຈັດໂລຍະເບ້ຍໃຫ້ຫ່າງ ກັນປະມານ 10 ຊຕມ.

ການປູກຕົ້ນໝາກເຜັດຢວກ

ໂລຍະປູກທີ່ເໝາະສົມສຳຫຼັບຕົ້ນໝາກເຜັດຢວກ ຄວນໃຊ້ໂລຍະ ຫ່າງລະຫວ່າງຕົ້ນຕໍຕົ້ນ 50 ຊຕມ. ລະຫວ່າງແຖວຕໍ່ແຖວ 60 ຊຕມ. ຫຼັງ ຈາກຕຽມໝານປູກແລ້ວກໍນຳເອົາເບ້ຍທີ່ໄດ້ຂະໜາດດີແລ້ວໄປປູກໄດ້ເລີຍ. ຕົ້ນເບ້ຍທີ່ຈະຍ້າຍມາປູກຄວນເປັນຕົ້ນທີ່ແຂງແຮງອາຍຸ ປະມານ 30 ຫາ 40 ມື້ ສູງປະມານ 10 ຫາ 15 ຊຕມ. ການຫຼີກເອົາເບ້ຍ ຄວນໃຫ້ມີດິນຕິດມານຳ ຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ເຮັດຢ່າງລະມັດລະວັງ ເບ້ຍທີ່ຫຼີກມາຕ້ອງຮີບປູກທັນທີ. ການປູກຄວນປົບດິນອ້ອມໆ ຕົ້ນເບ້ຍໃຫ້ແໜ້ນ ແລະລະວັງຢ່າໃຫ້ຮາກຂາດ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນໝາກເຜັດລົ້ມໄດ້ງ່າຍເພາະວ່າຕົ້ນໝາກເຜັດມີຮາກແຜ່ ກະຈາຍຢູ່ຫ້າດິນ. ຫຼັງຈາກປູກແລ້ວຫົດນ້ຳໃຫ້ຊຸ່ມໃຊ້ເຝືອງ ຫຼືຫຍ້າແຫ້ງ ປົກຄຸມດິນເຮັດຮ້ານບັງແດດ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເບ້ຍຖືກແດດກ້າໃນໂລຍະ ເລີ່ມຍ້າຍປູກໃໝ່ໆ ເພາະວ່າເບ້ຍຈະໃຫຍ່ຊ້າ ຫຼືແຫ້ງຕາຍ.